

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Nadleśniczego Nadleśnictwa S.
przeciwko „Ł.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 7 sierpnia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

**2) zasądza od Skarbu Państwa - Nadleśniczego Nadleśnictwa
S. na rzecz „Ł.” Spółki z o.o. w Ł. kwotę 2700 (dwa tysiące
siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca

zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 sierpnia 2019 r., powód Skarb Państwa, reprezentowany przez Nadleśniczego Nadleśnictwa S. wskazał na przesłankę uzasadniającą jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt.: 4) k.p.c., to jest oczywistą zasadność skargi w związku z „wielokrotnym i rażącym naruszeniem przez Sąd Apelacyjny w (...) przepisów prawa, tj.: art. 224 § 1 k.c. w zw. z art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464 ze zm.) poprzez niewłaściwe zastosowanie wobec ustalenia chwili objęcia przez poprzednika prawnego pozwanego w posiadanie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na dzień 5 grudnia 1990 r., podczas gdy prawidłowa ocena, w świetle art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 Nr 2 poz. 6) i z uwzględnieniem wiążącej w niniejszej sprawie wykładni prawa dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 marca 2019 r. sygn. akt II CSK 690/17 (art. 398²⁰ k.p.c.) - winna prowadzić do ustalenia, że fakt ten nastąpił w dniu 7 stycznia 1991 r.; art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c. poprzez niewłaściwe niezastosowanie wskutek uznania, że pozwany był samoistnym posiadaczem

w dobrej wierze służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na nieruchomości leśnych powoda”. W rezultacie, w ocenie Skarbu Państwa, Sąd Apelacyjny w (...) błędnie dokonał oceny prawnej istnienia dobrej wiary po stronie pozwanej Ł. Sp. z o.o. w Ł., gdyż już na wstępie źle określił moment doniosły dla tej oceny, a następnie w sposób nieuzasadniony przyjął istnienie nieokreślonych obowiązków po stronie Skarbu Państwa co do konieczności regulacji stanu prawnego służebności gruntowej pozwanej Spółki, co uzasadniło usprawiedliwione jej przekonanie o przysługujących uprawnieniach do korzystania z państwowych gruntów leśnych w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

Wniosek ten nie odniósł skutku. Powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, nie publ.). Tymczasem skarżący w uzasadnieniu tej przesłanki zaprezentował wywód prawny, którego zawartość merytoryczna, co do zasady sprowadzała się do zakwestionowania prawidłowości zakreszenia przez Sąd II instancji daty uzyskania posiadania służebności gruntowej przez Ł. Sp. z o.o. w Ł., co miało nastąpić z dniem 5 grudnia 1990 r. W ocenie skarżącego takie ustalenie było sprzeczne z wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 marca 2019 r., II CSK 690/17 i w efekcie data ta powinna była przypaść na dzień 7 stycznia 1991 r. W dalszej kolejności Skarb Państwa zaprezentował w rekomendowanej Sądowi Najwyższemu skardze kasacyjnej zwięzłe rozważania dotyczące instytucji dobrej wiary w aspekcie posiadania służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, przywołując na tę okoliczność szereg orzeczeń Sądu Najwyższego mających legitymizować jego wywody.

Mając powyższe na względzie wskazać należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątplenia wystąpiły uchybienia,

na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo w sytuacji, kiedy podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty, przy czym zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji. W konsekwencji oczywista zasadność skargi kasacyjnej może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa, a uchybienie sądu II instancji musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Tymczasem zaprezentowana Sądowi Najwyższemu skarga kasacyjna Skarbu Państwa stanowi nieudolną próbę wygenerowania w przedmiotowej sprawie problemu prawnego, którego rozstrzygnięcie determinowałoby ostateczny rezultat postępowania. Jak wynika, bowiem, z treści skargi i zalegających w aktach sprawy dokumentów przywołane uchybienie Sądu Apelacyjnego w (...), w zakresie wskazania daty uzyskania posiadania służebności gruntowej przez Ł. Sp. z o.o. w Ł. nie miało ostatecznie wpływu na rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa Skarbu Państwa. Było ono zatem dla finalnego wyniku przedmiotowej sprawy oczywiście obojętne. Nadto, co charakterystyczne dla wywiedzionego przez Skarb Państwa wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na rzekomo oczywistą jej zasadność wraz z towarzyszącym jej uzasadnieniem, można dostrzec pewną niespójność pomiędzy twierdzeniami wniosku o jej przyjęcie, a sporządzonym na okoliczność dowiedzenia tych wniosków, uzasadnieniem. Nie przesądziło też o ewentualnym przyjęciu tej skargi kasacyjnej do rozpoznania, to że skarżący zaprezentował związane wywody dotyczące instytucji dobrej wiary w aspekcie posiadania służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesylu, przywołując na tę okoliczność szereg orzeczeń Sądu Najwyższego mających legitymizować jego rozważania. Wywód ten może, w efekcie, świadczyć jedynie o ponadprzeciętnej znajomości przez skarżącego orzeczeń Sądu

Najwyższego dotyczących instytucji dobrej wiary, a to wszystko w aspekcie realiów przedmiotowej sprawy.

W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez Skarb Państwa przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została przez skarżącego w sposób właściwy wykazana. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, a którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).